

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure pop.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmondvrste za vsakokrat.

MIRA

S prilogo „Domoljub“
za koroške naročnike.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod
napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIII.

V Celovcu, 17. novembra 1904.

Štev. 46.

Národna šola v Št. Jakobu v Rožu!

Najslabša in najobčutljivejša stran koroških Slovencev so naše ljudske šole. Trdim še več: naše ljudske šole so smrt, so poguba koroških Slovencev! Zato: kdor hoče slovenski národ na Koroškem ohraniti, kdor ga hoče rešiti gotovega in popolnega národnega propada, ga mora rešiti pogubnih utrakvističnih šol in dati mu mora pravih, v resnici slovensko-nemških šol. — To dobro vedó tudi naši nasprotniki; zato se s tako vztrajnostjo oklepajo utrakvistične šole in zato so se s tako silo zaleteli v edino petrazredno slovensko-nemško šentjakobsko šolo na Koroškem. Sedaj šentjakobske šole ni več! S pomočjo tujih barabarjev so jo naši domači zagrizenci razdrobili v trirazredno slovensko-nemško in v štirirazredno nemško šolo.

Že ko je učno ministrstvo zavrglo rekurz šentjakobske občine proti od c. kr. deželnega šolskega sveta ukazani razdelitvi šole, že tedaj se je pojavila misel: Slovenci, sezidajmo si svojo „Národno šolo!“ A ta misel je le prav rahlo tlela samo v srcih nekaterih rodoljubov in ni si upala na svetlo. Ko pa je nasprotna sila brezsrčno sebi in nam Slovincem v neizmerno škodo strla petrazredno šolo, tedaj se je ta misel znova obudila in je povsod našla tako navdušeno priznanje, da je že v teku dobrih osem dni postala zagotovljena resnica. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je namreč že v seji dné 3. t. m. sklenila v Št. Jakobu v Rožu postaviti slovensko „Národno šolo“, enako, kakoršna je v Št. Rupertu pri Velikovecu.

Ne kaže, sedaj že v javnosti razmotrivati namenov, ki jih imamo z novo „Národno šolo“; zadostuje naj zagotovilo, da nova šola je v sedanjih razmerah za Št. Jakob postala nujno potrebna in da bode velike koristi ne samo za Št. Jakob ampak tudi za sosedni Rožek, Št. Ilj in Podgorje ter za celo Zgornjo Koroško. Zato pa ta šola zasluži, da se zanjo zavzame cel slovenski rod!

S čim pa bomo šolo zidali in s čim jo bomo vzdrževali? Družba sv. Cirila in Metoda nam je naznanila, da hoče oskrbeti učne moči ter vzdrževati šolo, ako mi šolo sezidamo ter poskrbimo, da se koroške podružnice vzbudijo k novemu delovanju.

Pač umevno. Vsi vemo, da družba sv. Cirila in Metoda ne razpolaga z obilnimi dohodki, pač pa ima mnogo stroškov za svoje šole in zavode.

Pa tudi šentjakobčani si šole ne moremo sezidati sami; zato se zaupno obračamo do vseh rodoljubov, do vseh posojilnic in do vseh društev z iskreno prošnjo: pomagajte nam, kar največ morete! — Ve podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pa, ki iz katerega koli vzroka dosedaj niste bile dovolj čuječe in delavne: vzdramite se! Gre se za národ naš, za národ slovenski, na katerega sovrag pritiska z vsemi silami! Gre se za mladino slovensko, za nado in bodočnost našo — kdo bo spal ter držal roke križem, ko sovražnik naš dela neprestano?

Vsi, dà, vsi na delo!

„Brodarjem pomoči nesimo,
Naš čolnič pogube otmimo!“

Matej Ražun, župnik.

Shod v Želinjah.

(Izviren dopis.)

Gotovo pred kratkim časom nihče ni pričakoval, da bi se tako sijajno obnesel shod, katerega je sklicalo katoliško-politično in gospodarsko društvo za koroške Slovence pri Kramarju na Želinjah, in

*) Prispevke prejema blagajnik podružnice sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico: Matej Ražun, župnik, pošta: Št. Jakob v Rožu, Koroško.

katerega je dovolilo velikovško okrajno glavarstvo z dopisom dné 3. novembra, št. 26611. Še pred kratkim so se pogovarjali naši zaupni možje, ali naj priredimo shod ali ne. Rekli so, da le. Korajža velja. Prišlo je čez 250 ljudi, skoraj samih mož in mladeničev, kar je za naše razmere gotovo lepo število.

Ob naznanjenem času pozdravi predsednik shoda, g. provizor Poljanec, v prisrčnih besedah zastopnika vlade g. Gagl-na, gospode govornike Grafenauerja in Podgorca in zborovalce. Potem dá besedo g. Podgorcu.

Govornik razvija v svojem govoru misli, ki so dandanes največje važnosti za naše kmetško ljudstvo, katero se ima povsod boriti z enakimi težavami. Ker se je mnogo zamudilo, je treba začeti popolnoma iz novega, treba je začeti z vzgojo mladine. Ako hočemo, da se povzdigne blagostanje kmetškega ljudstva, potem morajo vsi, ki so v to poklicani, pokrepati ga v národnem, verskem in gospodarskem oziru. Vse toži o pomanjkanju pridnih poslov. Novo leto prihaja; kmet, ki je imel navadno več poslov, ima kvečjemu še po dva, ponekodi še niti enega ne. Kje začeti? V šoli! Tam se mora vcepiti mladini ljubezen do dela, ne sme pa veljati načelo, ki se tudi v šoli od učiteljev priporoča nežni deci, češ, učite se, da vam potem delati ne bo treba. Seveda moramo skrbeti tudi zato, da se gre šolat dovolj zmognih fantičev, da dobi slovensko ljudstvo tudi svoje slovenske razumnike, ki ljudskega mišljenja in slovenskega jezika ne bodo sovražili, temveč ljúbili in spoštovali. Ako pa hočemo dobiti in si vzgojiti poštenih in zvestih poslov, jim moramo vcepiti v prvi vrsti zraven ljubezni do dela, ljubezen do poštenega národnega in verskega življenja. Raditega so ravno za nas koroške Slovence tako važna izobraževalna društva. Kmet, ako hočeš dobiti pridnih poslov in delavcev, vcepi v svoji mladini ljubezen do materinega jezika, do vere, do dela. Odkritosrčno navdušenje je sledilo besedam govornika.

Potem govori poslanec gosp. Grafenauer. Mirno in razumljivo poroča o delovanju deželnega zbora. Nemška liberalna večina v deželnem zboru nima srca in zmisla za kmetško ljudstvo. Pravijo, da so „napredni“. A njihov napredek se kaže samo v dolgovi. Tam so res mojstri. Za mesta skrbe. Tam dovolijo, da si Celovčani zidajo lepe hiše za veselice, godbo, tam delajo lepe široke ceste, da se vozijo lahko v svojih kočijah poreški judje. Iz srca privoščimo visoki gospódi veselice in zabave, a naj si jih plačajo sami, ne pa da jim plačuje to kmetško ljudstvo, ki se pri nas na Koroškem po nekaterih krajih nahaja v hudi revščini. V Velikovecu bodo zidali Nemci novo telovadnico, da bodo tam majhni in veliki otroci preobračali kozolce. Stala bode 31.000 kron in deželni zbor je Velikovečanom dovolil za to nebodijetrebno deset tisoč kron. V Št. Rupertu pri Velikovecu se sicer tudi stavi telovadnica, kjer bodo v prostem času otroci telovadili in imeli svoje igre in se priredile božičnice, a Slovenci jo plačajo sami, ne potrebujejo in ne prosijo deželnega zbora nobene podpore! Naj storijo tako tudi Velikovečani, naj si plačajo telovadnico sami, saj so zmiraj tako mogočni in imajo dovolj denarja, posebno, kekar so volitve. Kmeta, ki mora tudi za deželni zbor plačati 65 odstotkov, pa naj puste pri miru. Gospodarstvo v deželnem zboru je čudno zavoženo. Sedaj bode treba ali povišati deželne doklade od 65 na 78, da pokrijejo dolg 190.000 kron za l. 1905, ali pa obdačiti vino in mošt, kar so tudi že sklenili. V prvi vrsti je spet prizadeto nižje ljudstvo. — Pred volitvami se vam nemčurji sladkajo na vse mogoče načine, ali v deželnem zboru vas ne poznajo več. Pa kdo je kriv temu? Zaspanost in nezavednost ljudstva, ki voli mesto svojih prijateljev sovražnike. Torej volite prihodnjčič moža, ki res dela za kmeta, ne pa se hlina, ki ljubi vašo slovensko govorico in spoštuje vašo vero. — Burno odobravanje in zahvalo je sprejel g. Grafenauer za svojo izvrstno poročilo. Rekli so pametni možje: Grafenauer je res pravi mož, da bi jih le več takih imeli.

Za g. Grafenauerjem govori g. provizor Poljanec. Poroča o shodu „bauernbunda“, ki se je letos meseca aprila vršil v Šmarjeti. Prizna nasprotnikom, kar so imeli dobrega; nekaj vendar morajo imeti. Ako bi Čare ne bil prišel v Šmarjeto, potem bi itak ničesar ne bilo. A tudi Čare je pokazal, da njegova stranka drugače govori, kakor dela. V Šmarjeti je navduševal ljudi za gospodarske zadruge, a vsi dobro vemo, kako hinavsko in hudobno delajo nasprotniki, njegovi pristaši, zoper zadrugo v Sinčivasi. Nemčurji sami se bijete po zobeh. Metnitz zabavlja zoper dr. Brejca. Zakaj? Zato, ker ga doseči ne more, ker mu je dr. Brejce previsoko. Sami Nemci to priznajo, zato ga tudi oni iščejo, da jih zagovarja. In seveda dr. Metnitz tudi radi tega ne ljubi dr. Brejca, ker le-ta hoče in dela na to, da dobi slovenski jezik iste pravice pri sodišču, kakor nemški, in da našega slovenskega ljudstva ne bodo sodili sodniki, ki njegovega jezika ne razumejo, temveč ki vedó, kaj zatočenec in priče govore, da morejo soditi po pravici. Govornik uavaja vzglede. Metnitz je tudi hud na duhovnike, ker se mešajo v politiko in bi jih najrajši radi tega žive pohrustal. Toda ne boš! Dokler mu bije srce, se bode pravi slovenski duhovnik brigal za javno življenje. To je dolžán sebi in svojemu národu, posebno pa pri nas na Koroškem, kjer bi bil národ sicer izročen skoraj povsod na milost in nemilost nemčurskemu navalu.

To je kratko poglobitna vsebina posameznih govorov. Seveda, natančno vsega poročati ne moremo. Zanimivo je bilo, ko je g. Poljanec slikal Tempoharja, ki je proti svojemu nekdanjemu nasprotnemu kandidatu Podgorcu v politiki pravi učenček, in ko je omenjal, kako dr. Metnitz skrbi za delavce. Pa so klicali delavci: Nismo ga mi volili, temveč volilo ga je le pivo in golaž. Potem zaključil predsednik zborovanje in začela se je prijetna domača prosta zabava. Ljudje tamburašev, njihovega igranja in petja, kar pozabiti ne morejo. Dan 6. novembra je bil za našo slovensko stvar na Želinjah velikanskega pomena. Ostal nam bo vsem v najživejšem spominu in prepričani smo, da bo obrodil dobrih sadov. Bog daj!

Koroške novice.

Slovenskim državnozbornim poslancem.

Dné 17. novembra t. l. se zopet snide državni zbor. Ministrski predsednik dr. pl. Körber se sila trudi, da bi češke poslance odvrnil od nadaljne obstrukcije in zdi se, da se mu to tudi posreči. Ker pa je v zadnjem zasedanju češki obstrukciji pristopila tudi „Slovanska zveza“ in se povsem verjetno zatruje, da med Čehi in „Slov. zvezo“ obstoji pogodba, da se obstrukcija sme popustiti le v sporazumu s „Slov. zvezo“, torej je jasno, da je bodočnost parlamenta odvisna od tega, da je razun Čehov tudi „Slov. zveza“ voljna od obstrukcije odstopiti. Če je to res, potem doseže veljava „Slov. zveze“ v bližnji bodočnosti tako visoko stopinjo, kakoršne še ni imela in jo morda nikdar več ne doseže. Z resničnim veseljem nas je navdalo, ko se je „Slov. zveza“ svoj čas pridružila češki obstrukciji, ker smo si rekli, da bi znalo vsaj nekaj drobtin odleteti tudi za nas, kadar bo vlada vsled obstrukcije prisiljena, globoko zasaditi nož v hleb pravice, da zadovolji zahteve češkega národa. Zdi se, da je tisti čas zdaj tu! Zato se nam zdi umestno, da z vsem poudarkom opozarjamo slovenske poslance na neprecenljivo ugodnost njihove parlamentarne pozicije. Zdaj je železo vroče, ne pozabite kladiva domá! Saj veste, gg. poslanci, kaj nas koroške Slovence najbolj teži, v katerem oziru so premembe neodločljive, če hočete, da ne poginemo. Ves trud, vse neizmerne žrtve posameznikov so zaman, ako se ne obrne vladno krmilo na drugo stran. Čehi obstruirajo v prvi vrsti radi jezičkovnih koncesij. Vi ste se tej obstrukciji pridružili, Čehi ne odnehajo od obstrukcije brez jezičkovnih koncesij, in mi, ki smo najbolj tlačeni od vseh Slovencev, pričakujemo od Vas, da tudi Vi ne odstopite, ne da bi nam povsem

zanesljivo zasigurali odstranitev neznošnih sedanjih jezikovnih razmer na Koroškem. Pristavljamo pa, da nam za prazne ministrske obljube nič ni; poznamo jih na tem, da se nikdar ne izpolnijo. — „Slov. zveza“ je s pravočasnim pristopom k češki obstrukciji pokazala, da razume politični položaj v državi; upajmo, da ne zna stvarne politike samo snovati, temveč jo tudi dovrševati, da ne zna samo sejati, temveč tudi — žeti, kadar je čas zato!

„Boj za narodno šolo“. Zadnji številki „Mira“ smo priložili knjižico „Boj za narodno šolo“. Priložili smo jo vsem naročnikom, tudi izvenkoroškim, da spoznajo tečaj tega velepomembnega boja. Ker pa vemo, da se bo našlo še mnogo rodoljubov, katerim bo knjižica dobro došla, jim naznanjamo tem potom, da je knjižico dobiti v uredništvu „Mira“, Celovec, Pavličeva ulica 7.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da išče tvrdka Ivan Perdan v Ljubljani svojega zastopnika, ki bi razširjal med koroškimi Slovenci vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Tvrdka Perdan v Ljubljani je namreč glavna zalagateljica teh vžigalic. Reflektantje naj se oglašajo neposredno na tvrdko Ivan Perdan v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da je g. Jernej Bahovec v Ljubljani založil peresa v korist naše družbe, in da jih je že začel razpečavati. Zaklopnica vsebuje 144 peres in stane dve kroni. Naročajte jih vse rodoljubne Slovence in vsi zavedni Slovenci, da bo korist družbe tem večja.

Nemške grozovitosti v Inomostu so vzbudile tudi v srcih koroških Velenemcev sočutje z vedno „tlačeni in zaničevani“ nemškim narodom na Tirolskem. Ni bilo dovolj, da so Nemci v Inomostu prav po divjaško napadli italijanske velikosolce, da je množica, pa ne morda samo poulična druhal, temveč obstoječa iz vseh, tudi najrazumnejših slojev pod vodstvom poslancev in mestnih odbornikov razsajala po ulicah ter razbila in razdejala vse, kar je le količkaj dišalo po italijanščini, ne te grozovitosti jim niso bile dovolj, temveč sedaj so še toliko predrzni, da se delajo popolnoma nedolžne. Niso oni napadali, temveč ona pešiča 150 Italijanov je napadla celi nemški Inomost. In ni je med temi Velenemci toliko poštenosti, da bi priznali svoje barabstvo, ne, sedaj trobijo po celem svetu, kaka krivica se jim je zgodila. In povsod se najdejo ljudje, ki odobravajo divjaško početje inomostskih Nemcev; celo koroški deželni zbor in celovški mestni zastop sta med onimi, ki so izrazili svoje ogorčenje nad dogodki v Inomostu. Seveda so Nemci popolnoma nedolžni, krivi so vsemu Italijani, dasiravno je komaj kamen na kamnu ostal od onih poslopij, kjer je besna nemška množica samo čutila kaj italijanskega. To je nemška poštenost, to je nemška odkritosrčnost! In kak krik in vik je zagnalo nemško časopisje zaradi veliko manjših izgrediv, ki so se pred par meseci dogodili v Ljubljani, katero so izzvali mlečnozobi fantalini, ki so potem dobili za svoje junaštvo par gorkih po grbi. Tu se je imenoval ves slovenski narod narod ubijalcev in morilcev in bogve kaj še vse, ali sedaj je druhal v Inomostu vzlic temu, da je par dni naravnost po turško divjala po mestu, najblajše, najmilejše, najpoštenejše ljudstvo. Mi pač mislimo, da divje zveri niso dosti slabše, vzlic temu, da so Nemci v Inomostu ljudje, ki bi morali imeti um in pamet, katere žival nima. No, so pač pokazali Nemci svojo visoko nemško omiko in prosvetljenost.

Za narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Sitar Jakob, tesar v Št. Jakobu, 20 K; Ražun Matej, župnik v Št. Jakobu, 200 K; Mikula Miklavž p. d. Gril v Št. Jakobu 50 K; Singer Štefan, župnik v Logivasi, 100 K; Smodej Franc, kaplan v Št. Jakobu, 30 K; Kobentar Franc, župan v Št. Jakobu, 300 K; Kobentar Marija, županja v Št. Jakobu, 200 K; Keršic Miha, trgovec v Šent-Jakobu, 400 K. Skupaj 1300 K. Najsrčnejša zahvala! Živeli posnemovalci!

Velikovec. (O narodni šoli.) Končan je veliki boj, ki se vrši v vsakih šolskih počitnicah povodom nabiranja otrok za novo šolsko leto v naši okolici, boj med nemško in slovensko kulturo, boj za nemško ali slovensko šolo. V velikovškem okolišju se je vršilo letos šolsko popisovanje s posebno slovesnostjo, ker je mestnega učitelja Samoniga spremljal tudi načelnik velikovškega šolskega sveta okrožni zdravnik dr. Zych. Z velikim zadoščenjem smemo reči, da je naša „Narodna šola“ to veliko borbo prav častno prestala, celo gosti so se krepko v bran postavili. Tako je neka mati pisu te vrstic pravila: „Ta dva gospoda sta hotela kar vse otroke v mestno šolo spraviti.“ Druga je zopet pravila: „Kdo se bo s temi gospodi prepiral, jaz storim s svojim otrokom po svojem prepričanju.“ Iz tega se posname, kakšna borba se pri nas vrši in kako sta se zgoraj imenovana dva gospoda trudila otroke odtrgati od naše šole. Vkljub vsemu nasprotnemu prizadevanju odpadlo je pa samo šest-

najst otrok od naše šole in so šli v nemško mestno šolo. Naša šola je ohranila dosedanje število otrok, nasprotno je pa mestna nemška šola v dveh prvih razredih nekoliko slabše obiskana kakor lani. Na novo je vstopilo letos v našo „Narodno šolo“ zelo veliko, namreč 64 otrok. Po razredih je v naši šoli in sicer v prvem razredu, ki ima samo eden odderek, 52 otrok, v drugem razredu 72, v tretjem 54, in v četrtem 34 otrok, skupaj 212 otrok. Po šolskih okolišjih jih je iz velikovškega šolskega okoliša 122, iz vovberskega 37, iz želinjskega 20, iz škocijanskega 9, in iz tinjskega okoliša 4 otroci. Po spolu je 74 dečkov in 138 deklic. Tudi naš internat je zopet ves napolnjen in šteje 29 gojenk, k temu pride še nekaj učenk, ki so samo po zimi v internatu, tako da bo štel internat po zimi kakih 35 gojenk. Več večjih gojenk, ki se želé učiti kuhati in ročna dela, smo obljubili sprejeti, kadar bo prostora za nje. Po deželah je med gojenkami 23 Korošice, 3 Kranjice, 2 Štajarki in 1 Hrvatica. Te številke jasno pričujejo, koliko koristi prinaša naša šola ne samo velikovski okolici, ampak po internatu tudi celi deželi. Važnost naše šole dokazuje pa posebno to dejstvo, da ima velikovska nemška šola deset razredov, nemška meščanska šola 6 razredov in zdaj se je otvorila še kmetijska šola z dvema tečajema, tedaj je skupaj 18 nemških razredov, ki vsi našemu narodu nemško kulturo ponujajo. Takemu velikemu navalu nemške kulture stoji tedaj nasproti samo naša štirirazredna „Narodna šola“. Naj se torej slovenski rodoljubi ne utrudijo našo prekornostno družbo sv. Cirila in Metoda, ki nam je našo „Narodno šolo“ postavila in jo nam vzdržuje, z vsemi močmi podpirati!

Velikovec. Nova kmetijska šola se je tukaj dné 3. t. m. v prostorih stare vojašnice otvorila. Poučujejo potovalni učitelj Šumi in tukajšnja meščanska učiteljica Rainer in Brugger. Učencev je 24, ki so iz raznih krajev našega okr. glavarstva.

Velikovec. Imenovanje dveh nemških uradnikov pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu, katero je „Mir“ že primerno osvetlil, je taka kričea krivica, da ne moremo nikdar dosti to poudarjati. Vprašamo, čemu so uradniki? Gotovo radi ljudstva. Pri zadnjem ljudskem štetju l. 1900 so pa po uradnem izkazu našeli v našem okrajnem glavarstvu 40.877 Slovencev in le 9994 Nemcev. Znano je pa, kako se ljudsko štetje vselej vrši nam Slovincem v veliko škodo. Opominjam samo na famozno ljudsko štetje l. 1890, ko so v Prevaljah našeli kar 800 Slovencev manj, kakor l. 1880, tako da se je celo vladi dozdevalo sumljivo in je odposlala tja posebnega komisarja, ki je nepristransko še enkrat napravil ljudsko štetje in se je pokazalo, da se je prvotno ljudsko štetje res napačno vršilo. Znano je, kako nemškutarji na deželi ne samo sebe, ampak tudi svoje številne posle in delavce, ki so trdi Slovenci, pri ljudskem štetju za Nemce zapisujejo. Izkazi o narodnosti v naših mestih in trgih bijejo pa naravnost resnici v obraz. Potemtakem celo po pravici smemo trditi, da še od teh pri ljudskem štetju l. 1900 v našem okrajnem glavarstvu izkazanih 9994 Nemcev je gotovo dobra polovica Slovencev. Popolnoma opravičena je tedaj naša zahteva, da morajo na našem okrajnem glavarstvu, ko v našem okraju Slovenci v tako ogromni večini stanujemo, ne samo nekateri, ampak vsi uradniki biti slovensčine zmožni. Imenovanje tedaj konceptnih uradnikov Hermana Bauer in dr. Edmunda viteza Josch, ki sta slovensčine popolnoma nevedča, pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu je naravnost udarec zoper enakopravnost. Čujemo sicer, da ta dva uradnika bota le kratko časa, menda le eno leto tukaj ostala, da se priučita slovensčini, ali mi imamo svoje žalostne skušnje s takimi kurzisti. Privadijo si le nekaj slovenskih stavkov, potem pa trdijo, da znajo slovenski in uradujejo še nadalje v slovenskih krajih. Zavoljo tega mi zoper imenovanje teh dveh nemških uradnikov, katerih imenovanje se je zgodilo samo na migljaj celovških „Freie Stimmen“, najodločneje protestujemo in opetovano prosimo slovenske državne poslance, da v državnem zboru odločno nastopijo zoper krivice, ki se nam koroškim Slovincem godé.

Želince pri Velikovcu. Smešno je, gosp. urednik, a povedati vam moram, kako so naši nasprotniki tukaj hujskali zoper shod pri Kramarju na Želinjah. Na vsak način so ga hoteli zaprečiti. Pa sta prišla skupaj trušenjski poštar Sturm in želinjski nadučitelj Kulnik. In pravi eden, seveda v „dajš sprohi“: Glej ga spaka, ti črni „bindišarji“ pa bodo imeli pri Kramarju hujskarsko zborovanje. Pa se prime Sturm za svoj trebušček in pravi: To je za počt. In Kulnik nato: Pa ravno pred mojim nosom! Kaj je storiti? Iz Velikovec se naj pošlje gosp. Modreju-Jarnu na Blatu, nepodpisano pismo, da naj Modrej, oče gostilničarja Kramarja žene, kot znan nemški mož stori vse, samo da se „bindišarjem“ prostor odpove. Povrh še mora nekdo povrniti Kramarju tisti dobiček, ki ga morda skupi pri shodu. In če tako ne pojde, pa mora velikovski zdravnik potrditi, da je v Malem Št. Vidu nalez-

ljiva bolezen, da se torej v občini in v bližini shod ne sme vršiti. Pa nič ni pomagalo. Zdravnik bolezní ni mogel potrditi, ker je v Malem Št. Vidu vse zdravo. Gostilničar Kramar pravi: Kar sem obljubil, moram držati; možbesea moram biti. Modrej-Jarn pravi: Rad privoščim hčeri in zetu, ako kaj skupita pri „taboru“. — Tako pravijo tukaj na Želinjah ljudje. In splavalo je nasprotnikom upanje po vodi tja doli proti Borovcu; slovenski shod se je sijajno vršil in obnesel. Vsega spoštovanja je vreden Kramar, ki je dano besedo in obljubo vestno izpolnil in zborovalcem tudi prav dobro postregel. Vam pa, ljubeznivi nasprotniki, povemo odkrito: Vi nas ne vprašate, ako hočete kje zborovati, mi vas tudi ne bomo. Vas radi pri miru pustimo, tudi nam dajte pokoja. Čudna pa je ta nehvaležnost vaša. Groši slovenskih kmetov vam polnijo žepa in redijo trebuščke; ako ne ljubite slovenskega jezika in ne spoštujete naših pravic, pustite nas vsaj v miru. Sicer pa, ako hočete, dobite še več. Še imamo patronov.

Strojna ob Prevaljah. Dné 26. oktobra je pogorela tukaj Zabernikova domačija. Ker so imeli posestnik kakor tudi gosti spravljeni večinoma že vse poljske pridelke, je škoda občutljiva in tem hujša radi bližajoče se zime. Zažgali so menda po stari navadi otroci.

Spodnji Dravograd. Živinski sejem, kateri je bil tukaj na 3. t. m., je bil letos zadnji in se je jako slabo obnesel. Živine se je malo prignalo, prodalo pa še manj, ker ni bilo tujih kupcev. Nasprotno se pa mora omeniti, da so spomladanski in poletni tukajšnji živinski sejmi bili dokaj živahni. Zatorej bi bilo želeto, da bi se v spomladi in po leti pridobilo še več novih sejmov. Ker je železniška zveza jako ugodna, se navadno pripelje mnogo živinskih kupcev iz vseh krajev.

Ojstrica nad Spod. Dravogradom. Opekla se je 23. p. m. blizu petletna hčerka posestnika Jaza. Ker ni bilo varhov doma, sta si z bratom na paši zakurila. Deklica se je spravila preblizu ognja, da se ji je obleka užgala ter na njej tudi zgorela. Bila je po vsem telesu opečena ter je v teku 24 ur umrla. Starši, pazite na otroke!

Poleg pljučnih bolezní so gotovo želodčne bolezni med ljudstvom najbolj razširjene. To dejstvo tudi kaže velikansko število sredstev, katera se uporabljajo proti njim, katera pa seveda tudi vselej ne dosežejo svojega namena. Treba je biti torej skrajno previdnim pri izbiri in izbire najse le v resnici sredstvo, katero se je dobro preizkusilo. Tako obče priznано sredstvo za želodčne bolečine so že desetletja občinstvu pod imenom „Marijacejskih kapljic“ znane želodčne kapljice, katere izdeluje lekarnar C. Brady, in katere so pridobile vsled svojega tek poživljajočega in želodec krepčajočega učinka že svetovni glas. Kakor vse, kar je dobrega, se tudi te kapljice velikokrat ponarejajo; da se obvarujete teh manj vrednih izdelkov, zahtevajte izrecno le „Brady-jeve želodčne kapljice“, ki so zavite v rdeči škatljici in imajo poleg znamke — Marijacejska Mati Božja — tudi lastnoročni podpis C. Brady. Nizka cena teh kapljic omogočuje vsakomur najizdatnejšo uporabo. Naj bi torej ne manjkale v nobeni hiši. Natančnejše podatke daje zastoj in poštine prosto lekarnar C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt št. 1.

Iskrena prošnja.

Komu bi se ne smilil otrok, ki mora v zimskem času, ko mraz hudo pritiska, v eno uro ali še bolj oddaljeno šolo zahajati in to v celo lahki obleki! Večina naših 212, našo „Narodno šolo“ obiskajočih otrok so pa otroci ubogih staršev in nujno potrebujejo zdaj, ko se zima s hitrimi koraki približuje, tople obleke in obuvala. Tudi letos nameravamo in sicer že v kvaterno sredo dné 14. decembra t. l. v naši šoli napraviti običajno slavnost. Radi tega se obračamo zopet do preblagih src slovenskih rodoljubov in rodolubkinj z iskreno prošnjo, naj blagovolijo tudi letos poslati blagohotnih darov v blagu, seosebno pa v denarju. Ker pa imajo č. šolske sestre že z vajami za božičnico veliko opravkov, tedaj, da se jim naporno delo, koje imajo vrhutega še z nakupovanjem in razvrstitvijo daril za toliko otrok, nekoliko olajša, usojamo si še ponižno prošnjo pridejati, da naj se nam blagovolijo blagohotni darovi čim preje doposlati. Vsem blagim dobrotnikom že prej kličemo iskreni „Bog plati!“

V Št. Rupertu pri Velikovcu,
dné 13. listopada 1904.

Vodstvo „Narodne šole“.

Koroški deželni zbor.

25. seja dne 28. oktobra.

Na dnevnem redu je prošnja „obče bolniške blagajne“ za podporo. Ta blagajna je v rokah socijalnih demokratov, kateri so iz te razprave izpre-

videli, kako znajo biti nemški nacionalci hvaležni. Socijalni demokrati so pri volitvah vedno na strani nemških „naprednjakov“, a ta dan je povedal posl. Artur Lemisch, da so socijalni demokrati na Koroškem stranka, s katero se koroško prebivalstvo ne strinja. Sicer pa naj velja pravilo, da naj dežela ne podpira ustanov, ki imajo strankarski značaj. Zato seveda ne sme nobeno slovensko društvo, pa naj bo še tako potrebno, dobiti podpore, ampak samo nemška, katera niso „nikdar“ strankarska. Za podpore se je potegnil posl. Kotz, ki se je hotel socijalnim demokratom prifrkniti, češ, ako kandidiram v državni zbor, me bodo potem gotovo volili. Naš preljudi Danijel Kotz pač hrepeni po državnem zboru kakor duša v vicah po odrešenju. In Danijelovo hudo nemško dušo naj bi rešili socijalni demokrati. Heil Koc!

Predlog posl. Grafenauerja gledé preizkušnje deteljnegu semena se izroči gospodarskemu odseku.

26. seja dne 29. oktobra.

Občini Dopolje se dovoli v pokritje občinskih potrebščin pobirati 100% doklade na neposredne davke z izjemo osebne dohodnine in 115% doklade za šolske potrebščine na vse neposredne davke izvzemši osebno dohodnino.

Občini Gorica se dovolijo 123% doklade v občinske svrhe in 17% doklade za potrebščine šole v Gorici-Borljah.

Društvu za pospeševanje prometa s tujci se dovoli podpora 500 K.

Za osuševanje močvirja pri Cirknem v Zilski dolini se določi za l. 1905 deželni donesek 9258 K in iz Strutzmanove ustanove donesek 6172 K v treh letnih obrokih. Posl. Grafenauer je temeljito dokazoval, da je ta denar proč vržen, dokler se ne uravnajo hudourniki in Zila, kajti dokler se to ne zgodi, bo močvirje vedno ostalo. Sicer pa ne kaže kar za leta naprej določevati zneske za to stvar, za katero bi posestniki mejaši prav lahko prispevali polovico stroškov. In razmere se v enem letu lahko izpremenijo, zato naj se ne določuje prispevkov za leta naprej. Predlaga, da naj se dá samo prispevek iz Strutzmanove ustanove. Predlog ni bil dovolj številno podprt.

Mestni občini Velikovec se dovoli 10.426 K 82 vin. kot tretjina stroškov za zgradbo telovadnice v meščanski šoli. Posl. Grafenauer odločno nasprotuje temu predlogu, ki znači oropanje deželne blagajne, kajti ako meščanska šola v Velikovec le komaj še izkazuje dovoljno število učencev, zakaj naj bi si še potem dežela zaradi take hirajoče šole nalagala tako velike stroške. Sicer pa meščanske šole sploh ne kažejo bogve kakih uspehov; bilo bi boljše, da bi se bolj gledalo na ljudske šole in bi se te popolnili. Pred vsem naj bi pa se revnim občinam vračevale obresti od šolskih posojil, kar je bolj potrebno kot velikovski meščanski šoli nova telovadnica.

Prošnja vasi Št. Jurij na vinogradih, občina Važenberg, za preložitve občinske ceste se je izročila deželnemu odboru, da stopi vsled te zadeve z občino Važenberg v dogovor. Prošnjo je izročil posl. Grafenauer.

Gledé uravnave Gline in Krke v dolnjem teku se je naložilo deželnemu odboru, da naj do prihodnjega zasedanja izdela natančne načrte.

Društveno gibanje.

Izredni občni zbor, katerega priredi v nedeljo dne 20. t. m. popoldne ob 4. uri „Slovensko kršč.-socij. delavsko društvo“ v Celovcu v prostorih Cavniskove gostilne v Lidmanskega ulicah obeta nekaj preporod našega vrlega slovenskega delavskega društva. S popravljanimi pravili bo društvo veliko lažje doseglo svoj namen. Nadejamo se torej, da pri občnem zboru ne bo manjkalo nobenega celovskega Slovenca, ki se le količkaj zanima za slovensko stvar. Pridite torej vsi ter pokažite s tem, da niste samo na jeziku temveč tudi dejanski Slovenci, katerim je blagor národa prva skrb. Po našem mnenju ne bi smelo biti Slovenca v Celovcu, ki ne bi bil član slovenskega društva. Naj si torej premislijo naši zaspanci te besede do nedelje.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Kotmarovs in okolice priredi v nedeljo dne 20. novembra 1904, ob 3. uri popoldne, svoj letni občni zbor v župnišči v Kotmarivasi po sledečem sporedu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Sprejem in vpisovanje udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Pobiranje letnih donoskov. 6. Razni govori in nasveti. Po zborovanju prosta zabava s sodelovanjem pevskega društva „Zvezda“ v Hodišah. V slučaju skrajno neugodnega vremena se zbor preloži na nedeljo dne 27. novembra. K obilni udeležbi vabi vse ude ter zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Akad. društvo „Ilirija“ v Pragi je izvolilo na svojem III. rednem občnem zboru dne 31. vinotoka t. l. za zimski tečaj 1904/5 sledeči odbor: Predsednik: Dragotin Koderman, cand. iur.

Podpredsednik: Zvonimir Bernot, cand. phil. Tajnik: Fran Kadunec, stud. phil. Blagajnik: Viljem Kuček, stud. mech. Ivan Lah, stud. phil. Preglednika: Fran Jenčič, cand. ing. Josip Lavrenčič, stud. iur.

Dopisi.

Šmarjeta v Rožni dolini. Mirni smo pač mi gotovo tamkaj gori v našem krasnem gnezdu visoko nad ostalo Rožno dolino, ali kar je preveč, nam tudi že začenja presedati. Vsaka sila do vremena in tudi najponižnejšemu človeku enkrat vzkipi kri, da se razjezi, če vidi, da ga zaničuje vse vprek in da si je to zaničevanje nakopal vsaj v prvi vrsti po krivdi drugih. Mirni smo bili, ko nam je naša slavna šolska oblast poslala pred precejšnjimi leti nemškega učitelja, ki ni razumel (saj še sedaj ne razume!) niti besede slovenski, mirni smo bili, ko je tiral naš nadučitelj, „krepek“ sin slovenske matere iz zelene Štajarske, leto na leto s pravcatim lisjaškim ravnanjem nemškonacionalno politiko, a mirni ne moremo več biti, ko nam na vse zadnje, na vse naše ponižnosti in poslužnosti, še dá Palla, že itak prežalostnega spomina, s celo silo zopet udarec v obraz.

Po dolgem pričakovanju se je nam vendar enkrat porodil težko pričakovani 3. razred, in kaj je bilo pač bolj naravnega, kakor pa ponižna, skromna naša želja, da bi bila ta nova učiteljska moč, katero so nam poslali iz Celovca, zmožna slovenskega jezika, da bi mi za denar, katerega itak tako težko plačujemo tudi za šolo, dobili ono, kar odgovarja našim potrebam. Ako smo torej že tako srečni, da smemo imeti tri učitelje, tedaj bi pač smeli pričakovati, da bi v popolno slovenskem kraju vsaj dva se mogla razgovarjati z ljudmi in še posebno z otroci. Ali kmetje plačujejo šolo, šolski nadzornik pa ravna z njimi, kakor se mu poljubi. Vsak pametni človek misli: v zasmeh nam pošlje slavni paša še enega Nemca, da vzgaja slovensko deco v nemškem duhu. Pa zdaj pride še najboljše: g. nadzornik in njegov zvesti sluga, naš nadučitelj, bodeta, oziroma sta že odgovorila: Saj ste sami zahtevali nemškega učitelja, če bi že ne mogli dobiti slovenskega, ali na vsak način ima ljudstvo rajši Nemca, kot kranjsko učiteljico. Ako je prvo napol res, je drugo neresnično in to je razvidno iz sledečega.

Da more Palla nadaljevati svojo nasilno gonjo proti slovenskim učiteljem in jih izganjati iz dežele, ne da bi jih zmanjkalo, mu je seveda ležeče na tem, da bi se slovensko ljudstvo tudi zadovoljilo z nemškimi učitelji. Zato naroči svojemu zvestemu opodi v Šmarjeti, naj povpraša pri posameznih udih šolskega sveta čisto zasebno, če bi se ne zadovoljili za zdaj z nemškim učiteljem, ker slovenskega ne bo mogoče dobiti. Tako je hodil naš slavni šolski vodja okrog posameznih šolskih odbornikov in tako dosegel na zvit način to, kar bi pri redni seji nikdar ne bil dosegel: da je večina odbornikov pritrdila prilizljivemu govorjenju, in je ta mogel poročati nadzorniku Palli ne uradno, ampak čisto zasebno, kakor je pač Palla prej zapovedal: Šmarječani so zadovoljni z nemškim učiteljem, če že ni dobiti slovenske učne moči.

Ker je moralo že veliko slovenskih učiteljev ob nesramni gonji svojih tovarišev in predstojnikov zapustiti Koroško, se menda slovenski učitelj res ni našel, kakor sta Palla in naš nadučitelj že vedela. Pa zdaj se je bilo bati še nekaj drugega. Slovenskega učitelja ni, mi na Koroškem pa imamo tudi slovenske in nemške učiteljice, in tedaj je nevarnost velika, da bi ne prišla sem kaka slovenska učiteljica. To nevarnost seveda treba odpraviti. Naš šolski vodja tudi tu ni v zadregi. Hitro pove pretečo nevarnost načelniku krajnega šolskega sveta in mu naslika, kako pogubno za vso ubogo šmarješko „gmajno“ bi bilo delovanje slovenske učiteljice, ki bi bila seveda tudi lahko kaka Kranjica, in načelnik mu kot zvest kimavec pritrdi in takoj sporoči to nadučitelju v Celovec: „Čela župnija ali fara ima rajši nemškega učitelja kot pa Kranjico.“ Znabiti, da je nadučitelj povprašal še nekatere nemščurke, saj jih je v Šmarjeti dovolj, ali več članov krajnega šolskega sveta o tem sploh ni nič vedelo in so se izrazili, da je ta izjava neresnična in da sploh ne odgovarja dejanskemu mišljenju Šmarječanov. In tako je morala romati vzorna slovenska učiteljica na nemško šolo v nemški kraj, nam pa pošljejo še enega Nemca za učitelja in če mislimo, da bode ostal ta samo tako dolgo pri nas, da dobi Palla slovenskega, se jako motimo. Ako se sedaj zadovoljimo z njim, se bodedo morali tudi pozneje.

Bridke besede pač silijo človeku v usta, ko vidi na kako neznosen način se dela tu z ljudstvom in še posebej z bodočnostjo ljudstva. Plačujemo in plačujemo, da dobimo krvave žulje (207%) in potem nam ti, katere redimo, še le nasprotujejo, nas prezirajo. In ti šolski odbor, ali na ta način spolnuješ svoje svete dolžnosti, katere so tebi izročili volilci, ko so ti dali v oskrbovanje najdražje, kar imajo, svoje otroke? Mile tožbe se slišijo v

naši sredi zoper sedanjo šolo: da se otroci ne naučijo več toliko, kakor so se prej, da postajajo leto na leto bolj poredni, a obenem bolj zabiti, da se še posmehujejo svojemu učitelju, katerega ne razumejo, kakor i on njih ne razume. Ali vprašajmo se: kaj bode pa še le sedaj, ko pridejo k nemškemu učitelju eno ali mnogokrat dve leti prej kakor pa dozdaj. Kako pač more slepec slepca voditi in mutec mutea poučevati?! In to ravno hočejo delati na naši šoli. Glavna krivda pač zadene ona dva, ki sta v prvi vrsti to uprizorila, ali tudi šolski svet in starši, ki pustimo tako postopati z našimi otroci in njih prihodnostjo in njih srečo, nismo brez nje. Glejmo, da ne bodo naši potomci ali nasledniki kleli naš spomin, nas, ki smo jih spravili in opeharili za zlati čas v mladosti, za dober, pameten pouk in njih časno srečo, katero ima dobra šola mladino učiti.

Dunaj. V petek so prinesli dunajski listi nepričakovano izmišljeno novico, da nameravajo Slovani skupno z Italijani v soboto ob devetih demonstrirati na vseučilišču. Zaraditega so nemški burši že pred deveto uro zasedli avlo do zadnjega kotička in so tam pričakovali, kak odgovor jim bo dal rektor dr. Schindler na njihove zahteve gledé postopanja s tistimi italijanskimi dijaki, ki so se udeležili izgrediv v Inomostu. Že v petek zvečer so zastopniki slovanskega dijaštva pri rektorju odločno izjavili, da je omenjena vest neresnična in da ne nameravajo napravljati nobenih demonstracij, akoravno so jih že nemški burši v pondeljek razžalili in izzivali. Vkljub tej izjavi so nemški burši divjali po avli ter pričakovali najmanjšega povoda, da bi pričeli izzivati nenemške dijake. Zapeli so zopet „vahtarco“ in ker se nekateri Slovani, — bilo jih je kakih 50 —, ki so ravno prihajali od predavanj v avlo, niso hoteli odkriti, so jim nemški burši zbili klobuke raz glavo, jih pretepali in nazadnje vrgli iz avle. Pokazali so zopet svoje junastvo, da so se upali napasti v tisočevem številu peščico Slovanov. Pred univerzo je prišlo med nemškimi burši in med hrvatskimi dijaki do precej hudega pretepa. Zdi se človeku, da je na prusaški univerzi, če sliši vsak dan tuliti „vahtarco“. Avstrija pač v pravem pomenu besede smeši politiko. Dunajska univerza je vendar odprta slušateljem vseh národnosti avstrijske države, ali žalibože, da ravno merodajni organi na univerzi tega nočejo uvideti in da celo trpijo, da se rjove dan na dan protiavstrijska pesem na c. kr. avstrijski univerzi in da se od tistih buršev, katere značijo le zabuhli in razsekani obrazi, sicer pa nobena druga prednost ali čednost, žalijo in izzivajo miroljubni slovanski dijaki, ki ne smatrajo univerzo za mesnico, ampak za najvišjo učilnico. Imenovali so nemški burši Sloane celo zavratne morilce! Razburjenost med slovanskim dijaštvom je velika in če c. kr. rektor na c. kr. avstrijski univerzi ne bo zamogel napraviti akademičnega reda in dati Slovanom izdatnega zadoščenja, bodo si sami pomagali in pričakovati je hujših izgrediv. Vi, slovenski kmetje in delavci, pa čutite z nami in zahtevajte z resolucijami odločno slovensko univerzo v Ljubljani!

Gospodarske stvari.

Kako si je pomagati pri pomanjkanju krme?

5. Za konje bodi rezanica (rezanje) od sena in slame 1 do 1½ centimetrov dolga in naj se poklada suha; primešati ji je lahko nekoliko stolčenih koruznih strokov, seveda, če je malo ovsa zraven, je pa še bolje. Za govedo pripravite 3 cm dolgo rezanico, katero pokrmite samo záse, ali ji primešavajte zrezanega korenstva, malo otrobov, divjega kostanja itd. Pleve, luskinе, trdo slamo, suho koruznico, bodi že cela ali zrezana, morate pred krmljenjem popariti, z osoljeno vodo poškopiti, ali jo pa ogreti (pariti, skisati) v kadi (čeburu). Klajo polijte v škafo z vročo vodo in dobro mešajte; ko se ohladi, potem jo dajte živini. Kdor tega ne more, naj trdo krmo vsaj eno uro pred krmljenjem dobro poškopri z osoljeno vodo. Parjenje pa je seveda mnogo bolje kakor samo škropljenje, osobito za malega posestnika je parjenje jako važno in imenitno pripravljane in to posebno v slabih letih, ko mora krmiti večinoma trdo slamo in korenico. Parjenje namreč trdo krmo zmehča ter ji pomnoži prebavnost in tečnost. — Večji gospodarji pa pripravljajo trdo krmo tudi tako-le: Rezanico, pleve, sempirje, zrezano koruznico polijejo na čistem prostoru z osoljeno vodo. Potem vse to prav dobro premešajo, da postane vsa klaja vlažna. Nekateri pridedejo tej mešanici tudi zrezano repo in po nekoliko otrobov. Zatem stlačijo namočeno krmo v kad (polovnjak), pokrijejo jo z deskami, katere oblože s kamenjem. Klaja se tukaj sama po sebi spari in v toliko zavre, da dobi duh po kislastem vinu. Kedar začne ta krma po kislem dišati, t. j. kedar dobi vinski duh, tedaj je za krmitvev dobra in sposobna. Ako stojte posode s klajo na toplem mestu, recimo v hlevu, tedaj se ogreje piča v 1

do 2 dneh v toliko, da je za krmljenje sposobna, a na mrzlem prostoru se zgodi to šele v 3 do 4 dneh, odnosno še kasneje. Pri tem pripravljanju pa je na to paziti, da se klaja v posodah preveč ne skisa, da ne postane kislota kot očet, in da ne začne gniti, kajti oboje bi utegnilo živalim škodovati.

6. Oluščeni koruzni stroki so vsaj tako redilni, kakor srednja ječmenova slama, torej so za krmljenje prilično dobri. Stroke je razdrobiti, stolči ter skupaj z ostalo krmo popariti ter jih pokrmiti goveji živini in ovcam. Suhi zdrobljeni stroki se tudi lahko primešavajo za konje med rezanico.

7. Ajdova slama je bolj redilna, kakor pšenica ali ržena. Torej je ajdovico pokrmiti. Gledati pa je, da se ajdovica suha pod streho spravi, ker sicer začne plesniti in gniti. Preveč ajdovice pa se ne sme dati molznim kravam, ker od nje postane mleko slabo.

8. Suha koruznica, katero je zrezati in popariti, se more v slabih letih s pridom pokrmiti.

Kupujte národní kolek!

Loterijske številke od 12. novembra 1904.

Linc 49 7 17 12 70

Trst 90 44 24 74 4

NAZNANILA.

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župana Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Izvrsten okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečni.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Učenca

kateri je dopolnil 14 let ali je vsaj šole prost, vzame v uk **Anton Štangl**, puškar v Borovljah na Koroškem.

Vsled selitve se prodaja novo zidana, vili podobna hiša,

10 let davka prosta, 1 oral zemlje, lep vrt, sadno drevje, vodnjak, drvarnica, hlev, blizu mesta in železnice na prijetnem kraju z lepim razgledom, posebno primerno za vpokojence ali rokodelce na Spodnjem Štajarskem. Več pove uredništvo „Mira“ v Celovcu.

Istrska vinarska zadruga v Pulju

prodaja v svoji

podružnici v Beljaku, Freihausgasse št. 3.

slededeča popolnoma naravna istrska vina za sledede cene na debelo, od železnice v Beljaku, brez sodov, v množinah od 56 l. naprej, in sicer:
rdeča vina: Teran II. 36 K, Teran I. 44 K, Stafela 36 K. Refoškati 60 K. Opolo (krvno vino) 56 K.

Bela vina: Namizno vino 40 K. Muskat II, 60 K. Muškati I, 104 K. Dugava 80 K.

Za točno postrežbo se jamči, sodi se dajejo na posodo.

Spoštovanjem

J. Kofler,
poslovodja.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vladno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemnih zavitek itd. po najnižjih cenah.

BRADY jeve Marijacejske prej M želodčne kapljice

zaradi svojega poživiljajočega in krepčajočega učinka na prebavne telesne dele se obče priporoča, kedar se nima teka pri jedi, pri slabem prebavljanju in drugih želodčnih boleznih.

Zahtevajte v lekarnah izrecno le
Brady-jeve želodčne kapljice.

C. Brady, lekarna pri ogerskem kralju,
Dunaj, Fleischmarkt 1.

Posestvo

v **Brezju pri Rožeku**, v obsegu 9 oral gozda, travnikov in njiv, je s poljedelskim orodjem vred po ceni na prodaj. Vpraša naj se pri **Ivanu Čecku**, črevljarju v Rožeku na Koroškem.

Slovenska gospodinja!

Zavedaj se svojega rodu ter zahtevaj vselej in povsod cikorijo Cirilovo, torej slovensko, katera je najbolja in v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXXVI. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tustranske državne polovice.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 18.435 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.980 kron.

Glavni dobitki je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje je nepreklicno dne 15. decembra 1904. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se določijo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelki za državne loterije.

Naznanjam vladno, da je ravno izšel moj

novi veliki cenik, ki obsega čez 600 podob, in katerega razpošiljam zastoj in poštne prosto. Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je to dokaz, da je isto res fino, da so cene nizke in postrežba poštena. Naj se zatorej vsak zanesljivo obrne do moje trdke.

Z velespoštovanjem

H. Suttner

urar in zalagatelj c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju.

„Hôtel Balkan“ — Trst

Piazza della Caserma (Národní dom)

3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju.

Električna razsvetljava.

Dvigalo.

Shajališče tujcev.

Kopališče.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.